

Appellatur autem Vulgaris, quia communis, & in usu omnium est, unde à quolibet, & cuilibet fieri potest, ut ex Briffonio, lib. 19. de verbor. signific. docet Pichard, in dict. relect. c. 5. num. 2. & quasi per se, & iterum in princ. Instit. hoc tit. n. 8. Donel, comment. juris lib. 6. c. 24. & ibi Osualdus, in notari. lit. C. Petr. Gregor. in syntag. lib. 4. c. 12. Duarenus ad hanc n. 1. c. 4. Gregor. Lopez in l. 1. tit. 5. p. 6. Menoch. de arbit. casu 71. ubi plura.

Ita autem substitutio est secunda institutio, ut sicut instituto datur remedium l. fin. C. de edito D. Adrian. ita etiam datur substitutio, ut probat Menoch. de adipsc. remed. 4. num. 206. Azev. l. 3. tit. 13. lib. 4. Recop. num. 15. Et huc institutio non sit in codicillis, ita nec vulgaris substitutio, ut probat Fularius p. 1. quest. 19. Petr. Gregor. lib. 42. c. 11. n. 2. & sicut per institutionem dicitur succedi testator, ita per substitutionem vulgaris, idem Fularius supr. g. 22. Et testamentum potest sumere vires à substitutione sicut ab institutione secundum jus commune, idem Fularius. q. 13. qui plures refert, & Gregor. l. 11. t. 4. p. 6. & Pichard. in d. relect. ad hunc titul. cap. 8. cum alio, Spin. in specul. gloss. 22. n. 5. Carl. de pref. tom. 2. t. 3. disp. 5. n. 14.

ibi. Tali substitutio dicitur simplex, &c.

Adde Pichard. in rubr. Instit. de pupillaris substit. n. 2. & in relect. 1. ff. de vulgari, & pupili. c. 4. per totum, ubi latissime hanc questionem exornat explicans l. 1. dict. tit. ff. de vulgari, & l. jam b. e. jure, eccl. titulo, & bene materiam prolequens, add. etiam Petrum Gregor. in syntagm. lib. 42. cap. 11. num. 1.

Num. 1. ibi. Item dicitur facta in primum causum, pupillaris vero, vel alia in secundum, &c.

Adde Donellus lib. 6. commentar. cap. 23. & ibi Osualdus lit. L. & M. Pichard. in relect. tit. ff. de vulgari, cap. 4. n. 41. Molin. de justit. om. 1. disp. 183. n. 7. Petr. Gregor. in syntagm. lib. 42. cap. 11. num. 2.

Ad num. 3. ibi. Item adde quid substitutio vulgaris potest fieri heredi in situ, & etiam legisim successori ab intestato, &c.

Dificilis admodum visa est hæc resolutio pluribus Doctoribus, maximè Regnicolis, cum certissimum sit quid substitutio dari non potest, quin institutio praescelerit, licet contrarium aliqui putent, ut videri potest per Mantican de conjectur. ultim. volunt. lib. 5. tit. 5. numero 4. & licet aliter distinguat Spin. in spec. testam. gloss. 22. num. 4. & 5. cum institutio non induceret per conjecturas, nec per vulgarem substitutionem factam ei qui non est institutus, ut dixit idem Mantica, lib. 4. tit. 1. n. 3. & sequent. & maxime num. 13. & plures relaci per Menochium, de presumpt. 19. lib. 4. n. 1. & Cevall. qu. 761. num. 39. & seq. unde fit, ut in casu a nostro Gomezio figurato, ille legitimus heres ab intestato succedit, & vocatus in ejus defecatum, non substitutus sub conditione debet censeri, ut probauit Jason, in L. Gallus, in princip. ff. de liberis & post. n. 31. & seq. Anton. Faber. lib. 9. conjectur. cap. 10. Connarus lib. 10. cap. 7. num. 2. Donel. lib. 9. commentar. cap. 1. Pichard. in principio, Inst. de substit. vulgari, num. 13. 14. & latius in relection. ad hunc titul. in ff. cap. 8. n. 9. & seq. ubi optimè declarat textum in l. quis ita, ff. de hered. inst. &c.

Ibi. Tamen ex voluntate defuncti causa intestati bene preferuntur, &c.

Inde non potest testator quantumvis velit id

efficere, ut colligitur ex Claro in §. testamentum, quest. 61. Gutier. latissime in l. nemo potest, ff. de legatis 1. Molina, lib. 1. de primog. c. 19. n. 14. Spino in rubric. de testamentis, gloss. 2. & quasi per se, & iterum in princ. Instit. hoc tit. n. 8. Donel. comment. juris lib. 6. c. 24. & ibi Osualdus, in notari. lit. C. Petr. Gregor. in syntag. lib. 4. c. 12. Duarenus ad hanc n. 1. c. 4. Gregor. Lopez in l. 1. tit. 5. p. 6. Menoch. de arbit. casu 71. ubi plura.

Num. 4. ibi. Breuiter dico quid vulgaris, 8 quia simpliciter fit, &c.

Quod in dubio substitutio intelligatur, & præsumatur vulgaris, ut docet hic nostri Gomezii, probant Spino in speculo testamentorum, gloss. 22. num. 3. & alii plures relat. & sequuntur a Fulario in tract. de substitutione, 1. part. qn. 6. & quod potius debet præsumi substitutio directa, quam fideicommissaria, docent Tiraquel. in l. si unquam, od. dervocandis donationibus, in prefatione, numero 9. & verbo, Revertitur, n. 53. Tulchus conclusion. 401. lit. V. & conclusion. 777. lit. S. & conclus. 778. ibidem Mascalcius de probacionibus, conclusion. 135. per totam, Brechæus in l. pervenit 171. ff. de verborum significat. numero 3. Alciatus respons. 210. n. 42. Cola in cap. 1. de testament. lib. 6. Mantica, de conjectur. ultim. vo. sint. lib. 5. tit. 1. numero 3. & sequent. ubi tres rationes assignat dictæ resolutionis, & tit. 2. numero 1. & sequent. Menoch. de presumpt. lib. 4. pr. sumpt. 60. numero 68. & presumpt. 66. ubi n. 1. plures refert Doctores. & num. 5. & seq. ampliar. hanc resolutionem quinque modis, & presumpt. 67. 70. & 71. num. 9. & presumpt. 60. numero 68. Augustinus Barbolæ, in tractatu de verbis appellativis, appellatio 252. Pichard. in dicta relection. ad tit. ff. de vulgari, & pupillari subst. c. 5. n. 11. & vide multa ad hoc propositum in Rota apud Farinacium 1. par. decisione 320. ubi plures limitat, Molina de justit. disp. 182. n. 27. Noguerol. allegat. 17. numero 27. & seq. Cencerus variar. 1. par. cap. 1. num. 131. Scaccia de iudicis lib. 1. c. 9. ex n. 1. 302. ubi quod hæc substitutio si sine liberis deceperit, est fideicommissaria, & an sit idem dicere si sine herede deceperit, ac si sine liberis deceperit, vide Cevallius quest. 538. cui autem incumbat probare sine liberis deceperit, vel non, Fachini. lib. 6. c. 44.

Ibi. Nisi ex qualitate personæ possit etiam comprehendendi pupillaris, &c.

Add. Menochius, de presumptionibus, lib. 4. presumpt. 37. n. 48. & sequent. & presumpt. 39. numero 76. Spino, in speculo testamentorum, gloss. 22. principali, numero 25. & ferè omnes Doctores citatos suprà, hoc numero, qui bene explicant.

Nam. 5. ibi. Institu. Titum heredem, & si nolueris esse heres, restituas hereditatem Seio, &c.

Eti ibi: Ego teneo quid sit vulgaris, &c.

Resolutio nostri Gomezii, ita est evidens, ut superfluum videatur eam additionibus comprobare, cum enim vulgaris substitutio aditæ hereditate ad institutu expiret, l. post aditam, C. de impuberum, & alii, l. 4. t. 5. par. 6. & fideicom. supponat hæreditis instituti aditionem, de cuius manu fideicommissum accipendum est, sequitur manifeste quod in hoc casu vulgaris sit substitutio; si quidem supponimus, hæretem primum institutum noluisse adire hereditatem, cum ad substitutum pervenire, qui primus eam accipit, idemque vulgaris erit substitutio, ad quod faciunt adducti per Deciam cons. 247. &

Beroium

De substitutione Vulgari. Cap. III. 57

Beroium consl. 64. numero 16. & seq. lib. 2. Et ultra ea præstat validissimum argumentum à contrario sensu responsio Oldradi consl. 223. ubi probat quod si quis dixerit: Vulgariter substitutio, si heres suis deceperit sine liberis, intellegitur fideicommissariam substitutonem fecisse, non vulgariter: idem docet Cardinalis Tulchus, M. conclus. 199. num. 21. & lit. S. conclus. 803. & Præcis plures referens de interp. ultim. volunt. fol. mibi 235. Mantica, de conjectur. ultim. volunt. lib. 7. tit. 3. n. 11. & lib. 5. tit. 1. num. 4. Menoch. lib. 4. præsumpt. 58. n. 9. Mascalcius de prob. conclus. 1346. n. 14. & alios referens Fularius de substit. quest. 7. per rotam, & Gregor. Lopez in l. 2. tit. 5. part. 6. gloss. 2. ubi limitat, nisi testator dicat, Restitutio ex fidicommissio, quibus add. Pichardum in cap. 18. n. 1. ubi aliud simile adducit.

Nec novum est in jure, verba improprii in substitutionibus, & directum substitutionem secundum sonum verborum transire in fideicommissariam, verbi gratia, si facta fuerit in colliculis contra prohibitionem juris, ut docet Molina, de justit. tom. 1. disp. 182. num. 13. de quo late Fularius in tr. de substit. q. 1. 8. & 19.

Numero 6. ibi. Si testator dixit institu. Titum heredem, & si heres non fuerit, substitutio sibi Seio, &c.

Et ibi: Teneo contrarium, imo quid sit vulgaris valida, & perfetta, &c.

Certissima videtur hæc resolutio in jure, voluntas enim, & mens testatoris, potius attenenda est quam verborum proprietatis, & formulæ ruris iuris, & rigor; & text. in l. volunt. a. tit. C. de fidicommissis, & probant latissime Iulius Clatus, lib. 3. sententiæ, §. testamentum, 9. 7. Menochius, lib. 4. præsumpt. 6. & consl. 95. numero 26. & 32. lib. 1. Parisius, consl. 19. num. 95. lib. 5. Tulchus latissime conclus. 199. lib. M. & facit illad, quia verba potius impropiæ, & contraria eorum naturam interpretanda sunt, quanum ut superflua reddantur, aut non operentur, ut est vulgare axiomæ, & semper sunt explicanda, co-respecta, & fine, quo faciunt prolatæ, leg. profectio. & final. ff. de jure datum, l. 1. Nominis, §. fundi, ff. de re judicata, doce. Petrus Surdus, decisione 43. n. 17. Tibarius Decianus, consl. 9. numero 11. lib. 5. & alii plures relat. per Vincentium Falarium, in tract. de substit. qu. 38. num. 1. Pichardum in dicta relect. ad titulum de vulgari & pupillari, cap. 1. per totum, qui etiam primum membrum distinctionis pro indubitate ponit. In secundo autem membro, nempe quando institutus exprestè repudiat, quod tunc præferatur substitutus vulgaris, omnes supradicti in contraria sunt opinione, & eam tenet Gregorius Lopez in l. 2. tit. 5. part. 6. gloss. que videri meo certior est in jure, rationibus consideratis per Pichardum supr., qui denique resolvit fideicommissarium indistinctè vulgari substitutio potiore esse, uno excepto casu, si institutus decadet antequam cogatur adire; & extinguitur enim tunc fideicommissum.

Numer. 9. ibi. Si testator institutu. Titum heredem, & dicat, si non fuerit heres, vel si fuerit, & morias, substitutio nabi & sibi Seio. Et ibi: Eris vulgaris, & fideicommissaria qualiter in suo casu, &c.

Adde Cardinalem Tulchum, conclus. 77. n. 20. & rem sine dubio esse in simili casu, dixit Calfreys consl. 411. lib. 1. & in fortioribus termini.

H Bartol.

Bartol. confil. 57. lib. 1. & ratio est evidens quia singula singulis applicanda sunt, hoc est: Si Titius non fuerit hares, subtituto illi scilicet per fiducem commissariam, quod comprobatur ex doctrina Menchacae, de successorum progressu, lib. 2. §. 15. num. 25. & §. 18. n. 70. Crassis, substitutione, quæst. 71. n. 10. Mantica, de conjectur. ultim. voluntatis. lib. 7. tit. 3. Menoch. lib. 4. presumpt. 55. n. 23. & presumpt. 57. Peregrin. de fidicommissis. artic. 34. num. 7. o.

Ibi. Idem est in pupillari substitutione, &c.

Vide Menchacam de successorum progressu, §. 18. n. 7. & Fachinum, lib. 4. controvers. cap. 44. Manticam, de conjecturis ultim. volum. lib. 7. tit. 3. & Menochium, dict. presumpt. 55. & Peregrinum, suprà, num. 71. Petrum Georgium in syntagma, lib. 42. c. 16. num. 5. & 10. & alios plures quos refert & sequitur Vincent. Fusar. de compend. subtit. n. 15. & 27. q. 245. 14. Num. 10. ibi: Et resolutivè respondeo quod quatuor, &c.

Quatuor esse species substitutionis vulgaris, ut hic vides, docet nosfer. Gomezius, & in tacita, & expresa, & partim tacita, partim expressa, tandem distinctionem agnoscunt, Menochius lib. 4. presumpt. 37. & Mantica, de conjecturis ultim. volum. lib. 5. tit. 3. 12. & seq. & facilius doctrinæ ratione non videtur reprehensibilis disfingi, ut notavit Paulus Leoninus, in tract. de subtit. rit. de vulgari, n. 22. qui & aliam divisionem ponit, num. 23. & seq. & Fusarius eodem tract. q. 18. num. 4. ubi etiam triplex esse affirmat, tacitam scilicet, & expressam, & partim tacitam, partim expressam. Sed Spino, in speculo testamenti, glos. 22. principali, num. 24. & Pichard. in principio, Instit. de vulgari, num. 10. & in relect. ad hunc titulum, cap. 15. num. 69. & seqq. ubi latissime materiam disputat, & Carleval. tom. 3. disp. 5. tit. 2. ex num. 19.

Ibi. Nec obstat textus notabilis in l. pater Severianum, &c.

De hac doctrina, & intellectu dicti legis, vide Donellum, lib. 8. commentator. c. 3. & ibi Olualdum, in notatis lit. I. Caldas Pereira, in l. si curatorem, vel adversari dolo, n. 81. Costam, in §. & quid si tantum, part. 5. n. 4. Spino in speculo testamento, glosa 22. num. 33. Paulum Leonium de vulgari subtit. num. 98. Pichardum latissime dicto c. 7. in selectione ad hunc titulum, & in principio Instit. eodem numero 14. ubi contrà alios illam legem explicat, Larcea decif. Granateni 59. num. 7.

Pro exhortatione novem illationum quas hic facit nosfer Gomezius, vide Menochium dict. presumpt. 55. & presumpt. 26. lib. 4. 'aulum Leonium eodem tractatu ex num. 71. & quasi per totum, in tit. de vulgari, quem maximè commendat, quia bene loquitur, D. Joannem del Castillo lib. 4. controvers. c. 15. ex n. 71. cum multis seqg. Pichardum, Instit. hoc tit. n. 11. Fachinum lib. 4. controvers. juris, cap. 46. Surdum, decif. 37. per totam & decif. 22. ubi aliquas limitationes adducit, & decif. 207. num. 17. ubi limitat quando substitutio facta fuit per verba taxativa: Tunc & eo casu, quia non extenditur de casu ad casum; Tiraquel. in l. si unquam verb. liberis, num. 50. & seq. & omnium latissime Fusarius quæst. 31. ubi totam materiam hujus numeri explicat per ampliationes, limitationes & declarationes; eum vide, & question. 32. & 33. Jam citatis, & Carleval. suprà.

Ibi. Et ex superioribus redditur valde dubia, &c.

Et ibi Sed fundamentaliter respondeo, &c.

Communis est, ut vides, solutio quam nosfer Gomezius adducit ad text. in l. si ita quis, ff. hoc tristilo, cojus interpretatione, vide etiam Cora. in l. posf. aditam. C. de imparberum, num. 3. & Pichardum. in relect. ad hunc titulum, cap. 7. ex numero 62. ubi advertit quod in illo tesi. unius temporis expressio aliud quasi contrarium exclu-

dit; huic enim conditioni, si intrà decimum annum filius meus decesserit, concretia est illa, si intra decimum annum non decesserit; ergo cum conditio semper excludat casum contrarium, necessariò respondere debuit Jurisconsultus substitutionem pupillare ad certum tempus limitationem; post illud non habere locum, quasi insinuet casum mortis filii, que evenit post tēpus à testatore designatum, repugnat substitutioni intrà certum tempus factæ inspecta voluntate testatoris, &c.

16. Num. 11. ibi. Dubium est si hoc casu, &c.

Quod in substitutione corcordata ad certum tempus, de qua, in dicta l. si ita quis, continetur vulgaris tacita secundum doctrinam nostri Gomezii, tenent Menochius, de presumptionibus, lib. 4. presumpt. 45. numer. 5. ubi per totam presumpcionem, multa cumulat circa conservacionem vulgaris, licet pupillari sit restricta: Mantica, de conjecturis ultimis, volum. l. 5. tit. 3. n. 20. & 21. Fusar. de substitutionibus, quæst. 24. n. 3. ubi per totam questionem huc agit quando pupillaris continetur tacitam vulgarem, Cevallos q. 7. 5. n. 17.

An autem pupillari extincta, quia filius moriar ante patrem, expiret vulgaris tacita? Videnti sicut Covarruv. in cap. Raynitus, §. 5. de testamentis, Costa in cap. si pater, verb. Testatore mortuo, & eos referens Cevallos tom. 1. q. 106. ubi non expirare aiunt: & idem tenuerunt Benedictus in dict. cap. Raynitus, in materia Vulgaris, num. 99. & 102. Menchaca de successorum progressu, lib. 2. §. 11. num. 18. & de successorum creatione, §. 21. limitatione 10. num. 142. Crassis in §. substitutione, quæst. 10. numero 4. Mantica de conjecturis ultimis, volum. l. 5. tit. 6. num. 3. & alios referens Fusarius de substitutionibus, quæst. 23. num. 4. ubi numeris sequentibus declarat & adducit plures Doctores contrarium tenentes, & vide eum, quæst. 66. & 67. ubi agit quid si pupillaris expiret emancipatio, vel pubertate filii.

17. Num. 12. ibi: Alia & tercia est substitutione vulgaris expressa in genere, &c.

Quod 1 substitutio vulgaris comprehensa in breviloqua, vel compendiola, sit expressa in genere, & habeat effectus docet etiam Cevallos quæst. 75. num. 1. Practici de interpretatione ultim. volum. fol. 270. & 271. Surdum decif. 37. num. 11. Peregrinus de fidicommissis, artic. 34. num. 14. & alios referens Fusar. de substitutionibus, quæst. 23. l. Tusch. lit. 3. concl. 80. 1.

Adde quod in substitutione vulgari contenta in breviloqua non continetur pupillaris, quando est facta inter impares, puberum scilicet, & imparberum, ut probatur ex text. in l. Luecij ff. de vulgari, & in l. in testamento. C. de milie. testament. & docet Fusar. quæst. 257. num. 13. vers. & quarto sumus.

Quod autem in reciproca mixta cum compensio, an tunc continetur pupillaris: Fusar. ibidem, num. 14. & sequenti. ubi duas contrarias opiniones adducit, & latè disputat questionem. De quo etiam vide Menoch. lib. 4. presumpt. 60. num. 22. & sequent. ubi distinguunt multos casus. Et quod nec exemplaretur continetur in casu similiis dispositatis, idem Menochius presumpt. 41. n. 14. in illis enim casibus, & aliis adductis per Doctores relativos, vulgaris expressa non habet suos effectus contenta in breviloqua vel reciproca: ex quibus venit. limitanda resolutio nostri Gomezij hoc numero afferentis vulgarem continentia in breviloqua habere effectus expellit.

18. Num. 13. ibi: Alia est substitutione vulgaris omnino tacita, &c.

Ant. Gomz. Variarum R. 10. Tom. 1.

H 2 Cof.

*Cost. c. si pater verb. Obliqua, ex num. 27.
10 ibi. Ex quo deducitur, quod si heres institutus
sit spurius, &c.*

Adverte in hoc verſe, quod hodie ex l. 4. Tauri, qua est, tertia, tit. 4. lib. 5. Recop. dannatus ad mortem civilem vel naturalem habet testamenti factioνem activam & passivam, & sic potest infiri, ut docet noster Gomez, in d. l. Tauri, ubi ejus Additioνator Corn. & Matienzo in d. l. 3. gloſſa 3. numero 6. qui alios referunt, & cum eis D. Francil. de Amaya l. 4. C. de jar. fife. lib. 10. num. 38. & quod in causa incapacitatis hereditis, substitutis praeferunt filio, probat latē Fularius, queſt. 51.

Item adde, quod si heres, cui datus est substitutus, delictum committat, propter quod habreditatem habete non potest, vel alios sit iudicatus, non fiscus, sed substitutus admittitur; ut docent Petr. Gregor. in *synagm.* lib. 4. cap. 14. Duarentur tituli de substitutis, in cap. quibus verbis fiat vulgaris & alijs relati & sequuntur per Audr. Fach. lib. 4. *controvers.* c. 64. & alios referens Pichard. in *releitione ad hunc titulum*, cap. 16. *per totum*; contra plures quoque refert, & contra Gregor. Lopez in l. 1. tit. 3. part. 6. gloss. 4. & in l. 1. tit. 5. part. 6. gloss. 6. & in l. 1. tit. 7. part. 6. gloss. 2. vide etiam Olusaldum ab Doneil. lib. 6. c. 24. in *notatis lit.* M. & Fularium de substitutis quatuor, qui contrarium tenet cum Petro Gregor. & alisis supra, vide etiam Barbosanum in s. ab hostibus §. fin. ff. soluto matrimonio numero 19. ubi de substituto occidente institutum.

Ibi : Secundò infertur , &c.
Quod testamentum possit
stitutione , jam supra dixim
us . 5 .
Ibi : Tertiò infertur , &c.

21 Vide supra , dict. num. 5. ibi. Item adde quod in tantum est verum , &c.

Repudiantur minores heretici iniitato, vel ab-
stinent se filio, statim admitti substitutum,
etiam si talis minor possit in integrum restitu-
tione petere adversus repudiationem vel filius
intra triennium abstinentem revocare, resolu-
tio est mihi certissima cum nostro Gomezio hic
quam latissime exornant Benedictus in cap. Ray-
natus, tract. de vulgari, numero 62. Containit
cap. si pater, 2. part. verb. Subsequenter &
filia, num. 16. & 17. & verb. Habens numero 70.
Gregor. Lopez in l. 1. tit. 5. part. 6. gloss. 6. Pi-
chard. in relectione brevis tituli, de acquirendis
hereditate, cap. 12. numero 18. & seq. Spin. in
speculo testemtorum, ubi de vulgari, num. 10.
& 11. & cum multis. Fufar. in tractatu de sub-
ticiuionibus, quest. 39. ubi numero 2. ampliat,
etiam si restitutus consperat ipso jure: & qu. 40.
ubi declarat, & loquitur de triennio concessio
ad revocationem repudiationis.

2.2 Addendum tamen est, quod haerede instituto, per in integrum restitutioem repudiante, aut ab abstinentia ab hereditate jam adita, quia forte nisi damnoſa erit, substitutio convaleſcit & revivifit, ut poſt Bartol. Socinum, & Ripam in l. 2. ff. hoc titulo, probat Benedictus in o Raynatus, num. 344. Corratius in l. poſt aditam Cod. de imponerum, & alios subit. Antonius Faber, lib. 3. conjet. cap. 2. Cavallos quæſit. 478 quoſ referit, & fequierit Picard. in reptione ac titulum, ff. de acquirenda hereditate, cap. 12. num. 21. & ſequenti, ubi laſſimè diſputat, & responderet argumentis deducit, per alios contrarium tenentes, Donellus lib. 6. cap. 24. & ib.

Oſualdus in notis, litera O. Andreas Fachingius lib. 4. controverſ. c. 73. Politus in tract. de ſubſtitu- tionibus, queſt. 42. Trentacinqvif. 1. part. cap. 18. & plures referens Fular. queſt. 65. Jo- ſeph. Gonzalez variarum; cap. 32. num. 8. Adver- tendum eſt contra allegatos ſupra; hoc caſu ſubſtitutum ut bonorum poſſefforem admitem- dum, non ut heredem jure civili, ex eo enim quod institutus adiit, & effectus fuit heres jure civili, alius eodem jure non admittitur, cum ſemel heres non poſſit defineri eſſe heres, & reſtituta, Inſtitut. de fideicommissariis hereditati- bus; leg. qui ſolvento, verſiculo finali, ff. de hereditibus inſtituendis, obſeruat Theophil. in prime Inſtit. de pupillis.

Item adde quod licet ius aedende hereditatis praescribatur non minor spatio quam 30. annorum, ut probant Baldus de prescriptionibus, 4. parte principali, question. 19. & Spino in speculo, folij. 33. num. 54. tamen post annum ad deiheritandum hereditate dicatum a jure, de quo in leg. 2. titul. 6. pars. 6. etiam illo non repudiantur, substituto locus fiet, ut docet Pichardus in dicta selectione ad titulum, ff. de acquirenda hereditate, cap. 2. nro. 46. & 47. & princip. Instit. hoc titul. num. 35.

Item adde quod si filius familiæ adire nolit 24
erit sicut iubet patre, locus fit substitutio, & pa-
tri præfetur, secundum Petr. Gregor. lib. 42.
Syntagma. cap. 15. num. 3. *Connan*. lib. 10. com-
ment. c. 7. n. 3. Fachingum lib. 4. *convrov.* c. 63.
& alios relaxos per Olividium dicti. cap. 24. 1. 6.
in *notatis*, lit. P. Sed contrarium cum Bartol.
l. 1. f. hoc tit. *Corral*. Duareno, Zasio, & aliis
tenet Pichardus in *relectione de vulgari*, cap. 14.
ubi numero 17. cum eodem Batt. resolvit illam
quæstionem, *quid si filius ante aditam heredi-
tatem, vel repudiatam deceperit, an preferatur
substitutus pari*, & eundem Bart. sequitur
Gregor. in l. 2. gl. 6. tit. 5. part. 6. ubi conclu-
dit quod pater præfetur.

Item adde quod servus instituto nolente adire, etiam jubente domino, admittitur substitutus sed non ante mortem servi, cum interim possit adire, ut probat idem Richardus, *in relatione ad hanc uita. cap. 12. per tornum*, ubi etiam numero 12. & 13. agit: quid si dominus nolenter servo repudiet, & an sic constitendum discrimen, an servus sui ipsius, an contemplatione domini sit institutor heres, de quo Menochius *presumptione 22. lib. 5.*

Item adde quod Monacho instituto repudianti invito Monasterio, nihilominus Monasterium adire potest, ad exclusionem substituti: & idem si Monachus adire nolit, vel decadat ante aditum, ut docetur Covarruv. in cap. 1. de testamentis, num. 21. Spino in speculo testamenti. gliss. 1. 2. principali, num. 17. & seqq. Clar. 5. testamentum q. 30. Molin. disp. 140. & 190. n. 19. & plare referens Thom. Sanchez 2 in summa lib. 7. cap. 12. num. 35. & seq. maximè num. 7. & Cap. 79. quem omnino videas, & Pichard. in dict. select. d. vulgaris, cap. 13. & Fular. de substitutione quæst. 4. sive 4. nbi idem teneant.

Item addo, quod hæreditatibus repudiatis filio, potest ejus pater adire, etiam in præjudicis substituti, ut pro regula constituit Bernar. Dia-
1 reg. 393. Benedict. in e. Raynarus, ver. S.
absque liberis, d. r. n. 73. & seq. & Joan. Grat. li-
H. reg. 216. multos referens, amplians, & lim-
tans. & Fusar. in tract. de subf. g. 42. obi bene lim-
tat, & declarat, & vide etiam Fatchin. lib. 4. cap. 6.

De substitutione Vulgari. Cap. III. 61

Item adde quod si filius moriatur ante adiunctionem, non pater, sed substitutus admittatur, ut docent Casii. *Substitutio*, quest. 6. num. 5. *Intrigl. de substitutione*, cem. vii. q. 3. & plures referens Fufar. *Supr. quaf.* 45. ubi sex limitaciones adducit.

25 Num. 15. ibi, Item quero an substitutio vul
ris, &c.

Et ibi : Sed his non obstantibus , &c

Quod substitutio vulgaris non tollat suatum, nec effectus ejus, sed tantum necessitatem praesciam adeundi favore patris introductam, ut proba Gomezus noster, probant, & tenent Menchaca, lib. 3. de successione creationis s. 21. num. 187. & seqv. Costa in s. & quid si amumus, 4. part. num. 26. Corrasius lib. 1. miscellan. cap. 2. Spino omnino videndum in speculo, glossa 33. num. 9.1. & multis sequentibus, ubi bene disputatur, & alii relati per Cevallos quest. 60.2. ubi communem contra communem alterit, & quest. 76.1. ubi latissime, & ibi, num. 13. & seqv. non procedere de jure regio, de quo infra dicemus ad num. 17. Sarmiento in l. si filios heres, ex n. 18. ff. de liberis, & posthumis, Caldas Pereira in l. si curatorem, verb. Sine curatore, n. 46. & sequent. Valdehus in additionibus ad Suarez, in l. quoniam in prioribus, limitatione 3. ubi alios allegat, & verioem dicit hanc opinionem, & eleganter Osualdus ad Donelius lib. 6. cap. 24. in notatis lit. H. Richard, in relatione hujus tituli, cap. 11. n. 5. & sequent. & in s. ita demum, num. 12. & seqv. Institut. de hereditatibus que ab intestato, & in principio Institut. hoc titulus numero 29. & seqv. & legimus in l. si filios her. ff. de liber. & posib. num. 10. Gutierr. pratico, quist. lib. 3. quest. 52. n. 14. qui limitat in filio non suo Oroscius in l. si arrogat. n. 147. ff. de adoption. Angu. l. 11. gl. 3. n. 12. & 13. n. 12. de melior. Cancer. variar. 3 p. c. 1. n. 3. Matienz. in l. 11. t. 6. lib. 5. gl. 9. n. 2. qui intelligit istam resolutionem non solum in causa voluntatis, ut ait noster Gomez. n. 22. sed etiam in causa impotencie, dummodo alii filios non fiat praejudicium in legitima; & plures referens Valdehus, in additionem ad Roder. Suar. in l. quoniam in prioribus, limitatione 3. ubi addit rationem, quia nulla in iuria fit filio, nam si repudiat, jam ex facto suo a se tollit hereditatem: si aedat, substitutus excluditur, si nec aedat, nec repudiat, verius est suitatem non tolli, & sic transmittit hereditatem in suos heredes; &c. Et hanc sententiam, ut certam supponit Richardus in relatione ad hunc titulum, cap. 6. num. 23. & seq. & eam probat cum multis quos refert Fusarius in tract. de substit. q. 36. & Molini de justitia, tom. 1. disput. 17. n. 8. vide Merlin. de legitima, lib. 3. iii. 2. quest. 13. late explicantem maxime num. 16.

Ibi. Pro qua etiam secundo facit, &

D. Joseph. *Vita affermatione Iustificationis tractat numero 40.* Contrarium tamen opinionem tenuerunt quāplurimi relati, & sequuti à Gutier. in repetitione s. suis, num. 55. & 59. Fachingus lib. 4. controverfiramus, cap. 71. Gregorius in l. iii. 5. part. 6. infim. & alii quos reserT Trentacinquitus in tr. de substitutionib. 1. part. cap. 14. ex num. 1. Titaqu. gloss. 5. post leges coniugiales, num. 61. Alvarado de conceptu mente defuncti, lib. 2. cap. 2. §. 1. num. 10. Sed prima opinio omnino sequenda videtur, scilicet secunda non minus communis sit, ut appareat ex Fusar. in tract. de subf. qns. 72. qui eam sequitur, & comprobata limitat, & declarat; & vide Cancerium 3. pars. cap. 2. numero 32. & 50. & cap. 22. num. 233. & 234. ubi quidato coherede.

Adverte quod imo tacita conditio, si velut inclusa in substitutione vulgari, secundum nostrum Gomez. non operatur idem quod expressa, ut advertit Valdeſius *supra*, & Matienz. Vcl. ut melius dicam, non est verum dicere per vulgarem substitutionem censeri filium institutum sub conditione si volunt, instituto enim pura est, & purē & sine conditione concipiatur, nec redditur conditionalis per substitutionem, quia conditio, Si heres non erit, vel si noluerit esse heres, sub qua concipiatur vulgaris, inest substitutioni, & non institutioni, ut optimè advertit Pichard. in s. ita demum, Inſtit. de her. que ab intest. m. 26. & seq. & Spin. d. gl. 33. num. 93. & D. Joseph. Vcl. difſert. 11. ex num. 41.

Advertit etiam ipse Pichardus *supradicti maximi*
in selectione hujus tituli, cap. 6. num. 45. falsi
esse substitutionem vulgarem filio suo heretico-
scriptam eum de suo, & necessario, voluntari-
e fuisse. *Amen vide in dictis locis*, ubi optimo
plicat texsus, quos noster Gomezius in con-
rium adducit.

26 Num. 16. ibi. Serùs vero si tacita, &c.
In hoc numero, ut vides, noster Gomezius quatuor limitationes congerit, ad opinionem contrariam, que defendit suitatem tolli per substitutionem vulgatam, ad quas dictas quatuor limitationes videre poteris Fusar. *dict. 9.72.* ubi eas alias octo adducit, & comprimit multis auctoribus, rem late prosequens, & Cancer. var. part. c. 21. ex n. 2. 3.

27 Numero 17. ibi. *Quare an substitutio v-*
garis, &c.

Et ibi : Sed nihilominus , &c.

Et num. 22. ibi : *Tertia principialis opinio qu
semper tenui , & teneo , &c.*

Quod substitutio vulgaris non possit filio in legitima, videntur concludere Costa in cap.

H 3

rum 27. nullum gravamen esse in substitutione, modo quo explicimus, & ita celsat argumentatio contraria: ex quibus sequitur nihil esse immutatum de jure Regio in hac parte, ut dicebat Cevallos, quæst. 761. ex numero 32. siquidem nec gravamen nec conditio intelligitur apposita institutioni filii, ex eo quod ei fieri substitutio vulgaris, ut iam dictum est: & sic explicanda est doctrina nostri Gomezii supra, maximè in versicul. Tertia principis opinio, &c. vide etiam ad supradictam resolutionem, que dicentur infra, cap. 11. in additione ad numerum 31.

Numerus 18. ibi: Tamen in alia parte, vel aliis bonis ultra legitimam bene tollit suavitatem, &c.

Additio quod jam supra dictum est in annotatione, ad numerum 15. & 17. quod vulgaris substitutio nequaquam tollit suavitatem, &c.

Ibi: Quia in bonis ultra legitimam bene potest cedere gravamen, conditio, &c.

23 Difficilis se ferebat quæsto in praesenti, que scilicet conditiones possint apponi filio in eo quod illi ultra legitimam relinquitur, cum per l. 1. titul. 4. part. 6. sit dispositum, potestativam tantum conditionem posse filio apponi in parte bonorum ultra legitimam, non verba causa in melixam, quod sane alter dispositum erat in l. scimus, 6. cum autem Codic. de infidicio testamento, & idem illam legem, terribilem appellat Suarez in leg. quoniam in prioribus, eodem titulo, ampliatione 1. de hac tamen controversia, & intellectu illius legis partita videnti sunt Alvarado de conjecturata mente defuncti, lib. 2. cap. 2. §. 1. numero 102. Castillo lib. 5. controvèrsiarum, cap. 64. num. 41. & Barbo in colle taneal. scimus; Cod. de officio testamenti. Menchaca, Costa, Segura, Molina, & alii congesti per Valdesium in additione ad dictam ampliationem 2. & ultra eos, Cevallos communis opinionem tom. 1. questione 711. ex numero 8. sed hodie difficultas omnino celsa ex dispositione l. 1. titul. 6. lib. 5. Recopilationis, juxta quam potest filius gravari in tertio, certo modo in ea expresso, de cuius intellectu, videndi sunt nostri Gomez, Cast. Tell. & reliqui in l. 27. Tauri, Matienz. & Azevedo, in d. l. 1. tit. 6. lib. 3. Recopilat. Gutierrez, lib. 3. q. 5. & quatuor sequentibus, Angel. d. l. 1. glos. 3. num. 13. & seq.

Numerus 19. ibi: Ex quo mirabiliter infero, &c.

Eti. ibi: Quia respondeo quod in prædictis casibus, &c.

24 Hanc resolutionem nostri Gomezii in praesenti, nempè quod filius possit esse pro parte suis & pro parte extraneis, & hoc quod effectus suatus, velim intelligas iuxta dicta supra numero 25. in additione ad numerum 15. an autem filius possit esse pro parte extraneis quod effectus suatus, vide Menchacam de successionum creatione, §. 21. numero 87. Menel. in l. 1. num. 6. Codic. de juris, & facti ignorantia, nostrum Gomez in l. 12. Tauri, num. 70. versic. Confirmatur etiam Gutierrez in repetitione, §. sui, n. 4. & 62. Stephanum Gratianum discep. forens. tom. 4. cap. 732. num. 58. & seq. Alvarad. de conjecturata mente defuncti, lib. 2. cap. 2. §. 1. n. 102. Fusarium de substitutione, quæst. 71. num. 6. vide etiam relatos supra, num. 25.

Ad numerum 20. ibi: Primum infero &c.

25 Licet communiter scribentes quasi pro regulâ constituerint in suis hereditibus usucacionem non procedere titulo pro herede, ut videtur est per Bartol. Alexandrum, Paulum, Alciatum,

& reliquos in l. in suis ff. de liberis & postib. & per Covarruv. in regul. po. effor. 2. part. §. 5. Dol. in commentario, lib. 5. cap. 14. Menchacam de successionum creatione, §. 19. num. 34. w. semperium in paratilia, titul. pro b. redi. num. 3. Molinam de justitia, tom. 1. disputat. 180. num. 3. & disputat. 65. num. 9. & alio. Alii tamen gravissimi Doctores contrarium docent, ut constat ex Costa in cap. si pater, 2. part. verb. Subsequenter, num. 8. Gutierrez in §. sui, ex num. 78. Andreia Facheino, lib. 6. controversiarum, c. 11. Ario Pinello, Cod. de bonis maternis, in rubrica 2. parte, ex num. 39. ubi contraria opinione, errorem in veteratum appellat, Caldas Pereira in l. si curatorum, §. sine curatore, num. 28. & seq. Suarez receptarum sententiarum verb. Hereditatis petitio, Par. ador. 1. 3. quoridianavum differentia 96. n. 4. Pichardo in d. §. sui autem, num. 38. & seq. Infib. de hereditate qualitate, ubi optimè explicat text. in leg. nihil, Cod. de usucaptione pro herede, in qua contraria opinio suum faciebat fundamentum, licet plures intellectus minus convenientes assignaverint supra allegati Doctores, & maximè Caldas dicto loco, & n. 78.

Ibi: Unum tamen est, &c.

Etsi Doctrinam Baldi hic allegamat per nosstrum Gomezium plerique sequantur, inutiliter manet ad propositum ex ulteriori sententia supra relata & in specie eam improbat Arius Picellus supra num. 44. & Gutierrez in §. sui numero 86.

Ibi: Secundum notabiliter infero, &c.

Quod filius familias per professionem liberetur a patria potestate in damno his, secus in utilibus, ut fatur nobis Gomezius, tenent Covarruv. in cap. quia nos, de testamentis numero 5. Suarez titul. de los pleitos, 19. num. 26. ubi numeris sequentibus idem dicit de filio familias facto Episcopo, & de filio Iudei baptizato. Gomez Arias in l. 45. Tauri, num. 53. Navarrus in commentario 5. de Regularibus, numero 43. Pinelius leg. 1. Codic. de bonis maternis, 1. part. num. 46. Costa in cap. si pater, 2. part. verb. Testatore mortuo, numero 11. Molina tom. 1. de justitia, disputat. 140. versic. Urum autem, & disputatione 179. num. 3. Pichard. in §. & quidem. Institut. de parvis potestate, n. 9. & 10. & in §. filius familias, num. 4. & addit. quæ diximus infra, cap. 9. n. 10. & Gomez in l. 48. Tauri, num. 7.

Ad numerum 21. ibi. Sed certè ista opinio est falsa, &c.

Quod filius familias possit emancipari ad unicum tantum actum, ut nobis Gomezius resolvit, tenent Joannes Andreas in additione ad Speculatorum, titul. de instrument. editione, 6. porro, versic. Quid si filia, Capula caerulea 113. incipit: Filius familias: versic. Dixi in praesenti, & caueat. 147. Est magna quæsto: versic. De jure communis, & alii plures relati à Tiraquel. in l. si unquam. verb. Donatione largitus, num. 299. plures tamen, ut vides, tenerunt contrarium, & hanc veriorum, & communiorum appellat Cancerius variarum 1. part. cap. 10. num. 10. & in hanc partem velut in inclinare Gregor. Loper. in l. 93. tit. 18. part. 3. sed pro opinione nostri Gomezii faciunt Petrus Surdus in tractatu de alimento titul. 8. privilegio 65. numer. finali, & quæ diximus supra, num. antecedenti, versic. Secundum notabiliter.

Ad numerum 21. ibi, Tertia principis opinio, &c.

De hoc jam remanet dictum supra ad numerum 17. quem conjunximus cum isto, vide ibi.

Ibi:

De substitutione Vulgari Cap. III. 63

Ibi: Sed ego teneo novierit contrarium, &c.
Et ibi: Se & finaliter, & resolutio, &c.

Quod substitutione vulgaris non possit fieri filio in melioratione Tertii, sed possit fieri pupillaris, ut noster resol. it Gomezius, intelligi debet quantum ad vulgarem, nisi servetus ordo, & dispositio text. in leg. 27. Tauri, que est lex 11. titul. 6. lib. 5. Recop. ut docent Costa in cap. si pater, verb. Debite. n. 5. Matienz. in d. l. 1. glos. 9. n. 2. & 3. & Azevedo. ibi, n. 35 & eos referens Angel. glos. 3. ubi ait, quod substitutus vulgaris extraneus datum in legitima, non extendetur ad meliorationem Tertii, nempe non servata forma dicta legis, 11. optimè Gutierrez, lib. 3. quæst. 51. num. 14. & sic debet intelligi Cevallos 9. 761. ex num. 47. ubi nostrum Gomezium improbat, Molina de justitia, tom. 1. disput. 183. num. 12. Joannes Gratianus in regul. 194. num. 13. quem videt ibi, & in regula 3. 35. num. 5. ubi an in vulgari comprehenduntur prælegata, & alios referens Valdesius in additionibus ad Suarez, in l. querit in prioribus, limitatione 3. versic. An substitutio vulgaris fieri possit in melioratione Tertii, & hoc modo intelligendus est noster Gomezius, & non aliter. Vide Cancerium 3. part. cap. 2. num. 287. ubi quod in legis & fidicemissi, & donatione causâ mortis potest fieri substitutio vulgaris.

Quantum ad substitutionem pupillarem in Tertio tenendum est quod in ea debet observari forma dicta legis 27. Tauri, ut docent Ayora, Pelac, Angelus, Velasquez, & Azevedus, quos refer, & lequitur Gutierrez dict. quæst. 51. per totam, & num. 5. eam exten sit ad substitutionem exemplarem, ut idem servetur in ea quod in pupillari, & numero 7. & 8. & sequentibus, limitat quando jam facta fuit melioratio Tertii irrevocabiliter secundum formam l. 17. Tauri, quia tunc poterit in alia dispositione scorsum substituere pupillares in dicta melioratione, sicut in legitima, & ceteris bonis popilli, etiam extraneum: cum & reliquo vide.

33 Ad numerum 23. ibi. Sed his non obstantibus ego teneo contrarium sententiam, &c.

Quod potius in conditione, & substitutione non censeatur institutus nec vocatus, ut docet noster Gomezius in praesenti, & communis resolutione Doctorum, ut videri potest apud Tschilit. F. conclus. 369. Monachium de presumptiobus, lib. 4. presumpt. 76. Mantic. de conjecturis, ultim. volunt. lib. 1. tit. 2. & 3. Sciammi de judecatis, lib. 2. c. 9. num. 12. 13. Petrus Surdus decisione 162. Burgos de Paz consil. 29. num. 35. & sequent. Anton. Gabriel. in titul. de fideicommissis, conclus. 45. per totam. Cancer. variar. 1. part. cap. 1. ex num. 100. & n. 78. Molin. lib. 1. de prærogativis, c. 6. in principio. Barbo in s. cum doctor. ff. soluto matrimonio, lib. 1. s. 34. Gratian. disputatione, cap. 3. 52. quasi per totum, & cap. 776. & 74. & 773. & 774. Costam in cap. si pater, verb. Si absque liberis, ex n. 53. Facheino lib. 4. c. 51. & lib. 13. cap. 4. 5. & lib. 12. c. 49. ubi etiam loquitur in contractibus, & statutis, Osualdum lib. 8. c. 31. in encyclopiod. Donelli, in notariis, lit. E. ubi multos congerit, & decisionem Rota apud Farinacum 344 numer. 14 & sequentibus, 2. part. & melius decisione 266. & 320 & 133. & 146. ad m. prima parte, & fecit innumeris, quos refert D. Joannes del Castillo lib. 2. controversialium, cap. 12. per totum, & lib. 4. cap. 9. numero 30. & seq. Pichardus in l. Gallus, in principio, num. 173. & Fusarius de fideicommissis, q. 437.

34

& quatuor sequentibus, latissime, & vide omnino Larream decisionem Granatenf. 40. n. 2. & 50. & decisione 54. numer. 3. ex quo sequitur non intelligi institutum filium, vel alium, si testator dicat: Si Tertius filius meus non sit heres, si heres Seius, vel substituto Seius; ut docet in praesenti Gomezius, quia verba conditionalia & negativa non disponunt, ut dictum est: nec per substitutionem vulgaris factam ei qui non est institutus inducitur institutio illius, ut in specie ex multis probant Mantica de conjecturis ultim. volunt. lib. 4. titul. 1. num. 13. & sequentibus, & omnes statim referendi, in vers. Verior tamen, Cevallos 9. 761. num. 39. & qu. 8. 8. num. 8. & sequent. quibus etiam addit. quæ diximus supra, hoc est. in addit. ad num. tertium.

An autem facta substitutione filij in potestate secundum formulam Galli Aquilij, de qua in l. Gallus, ff. de liberis, & postib. filius tacite intelligatur heres institutus, ut si testator dicat: si filius meus me vivo morietur, tunc &c. Disputant latè Mantica supra dict. titul. 1. num. 17. usque ad finem, Aleciatus, Fortunius Garcia, & alii per eum relati, & Facheino lib. 4. controversial. r. 76. Verior tamen, & receptor sententia est, non conferi filium institutum ex dictis verbis; nisi expresse institutus, consequenterque dicendum cum Accurio in d. Galus, verb. Posse, quod in Galli formula filij institutio precedebat, que idem omisi fuit in contextu ipsius legis, quia de ea non dubitabatur; & ita hinc partem tuentur Facheino dict. c. 76. quem commendo. Anton. Faber de erroribus pragmatistarum, decade 26. error. 1. Duarenus, Cojicius in §. idem ordinandum, ibidem, Facheino lib. 4. controversial, c. 51. & lib. 12. cap. 40. & lib. 13. c. 45. & alii congesti à Pichard. in relatione ad illum textum in principio, num. 171. & sequent.

Num. 24. ibi: An talis substitutione valeat, & te-

neat ex provisione text. in amb. ex causa, &c.

Substitutionem vulgarem factam filio non instituto in precedentibus causa, conservari ex dispositio-

nem authentica, Ex causa, Cod. de liberis pre-

terris, ut noster Gomezius docet, ipso tempore filio abstinentem se, vel repudiante, vel eo mortuo in vita patris, vel postea, casu quo non transmittit it hereditatem ejus. Ita etiam conservari, substitutionem ejus pupillarum, que etiam efficienda, teneat Costa in cap. si pater, 3. part. verb.

Condendum, ex num. 9. ubi ampliat in tacita pu-

pillary inclusa in vulgaris, Clarus §. telementum,

9. 54. numero 2. ubi in versic. Secus ergo, ex ratione per eum adducta probatur, quod filio

abstinentia, vel repudiante, conservetur vulgaris;

Spino in specul. testament. glos. 23. pri capitulo 17. iterum noster Gomez. in l. 24. Tauri, nu. 5.

Valucus consult. 54. num. 7. Joannes Gratianus regula 278. num. 3. Fusarius quæst. 119. in tract.

de substitutione, late Matienzo leg. 1. tit. 4. lib. 5.

Recopilation. glosa 14. numero 81. & sequentib.

Tellus in l. 3. Tauri, 4. part. numero 2. & seq.

Gutierrez. pratic. q. 30. l. 2. ubi latè disputat, &

contra dictam resolutionem opponit l. 10. titul.

11. part. 6. versic. Orobi de cimis, cui duos

intellectus assignat Tellus ubi supra, & tandem resolvit ipse Gutierrez attenta dict. l. 1. titul. 4.

lib. 5. Recopilation. dictam substitutionem con-

servari, referens pro hac parte plures Doctores

licet alii, & cum eis Covarruv. in cap. Raynus-

tius, §. 6. num. 3. & sequentibus, contrarium

teneant, & Angulo in l. 8. glosa 2. tit. 6. lib. 5.

Recopilation. glos. 2. ex n. 2. & vide Pichardus

in l.

in l. Gallus, cap. 2. in præludiis, numero 77. & Cancer. 1. part. cap. 4. num. 52.

Exemplarem, & fideicommissariam conservatri in dicto casu, ut hic docet noster Gomezius, probatur etiam per supradictos allegatos, maxime quoad exemplarem, in qua militant eadem rationes, & quoad fideicommissariam, docent Gregorius Lopez in l. final. titul. 8. part. 6. verb. Mandat, Donellus commentatorum juris libr. 6. cap. 13. Clarus s. testamentum, qu. 54. num. 1. & plures referens Fusarius quest. 571. & 204. Casillo, Gomez, & reliqui in l. 24. Tauri, Matienzo, & Azevedo in l. 8. lib. 5. Recopilationem ex Angulo; in dicti 8. glossa 2. ex num. 21. Carpio de executoribus testamento, lib. 1. c. 5. & Molina de iust. tom. 1. disputat. 175. num. 8. tenent conservari etiam meliorationem tertij. Eos vide, & Cancer. supra, num. 54. & sequentes & Pichardum etiam supra.

Utrum autem in terminis dicta authenticæ, ex causa, in qua conservantur cetera, præter institutionem, ut dictum est, ea petenda sint actione ex testamento, an vero conditione ex lege, vide Fachingam lib. 4. controvèrsias, cap. 10. ubi probat actionem ex testamento competere, communem dicens cum Bartol. Casper Alexander Jafon. & Andrea Gayl. lib. 2. observatione 113. ad fin.

Ibi: Licet hodie bene valeret, & conservaretur per novam dispositionem text. in l. 1. tit. 2. lib. 5. ordinamenti, &c.

Addit, quod hodie est l. 1. tit. 4. lib. 5. Recopilat.

35 Ad num. 25. ibi: Item quoan a jus transmisionis ex capite juris deliberandi, &c.

Et ibi: Vel aliter, & tertio dicamus, &c.

Transmissionis jus præferri substituto, ut hic resolvit noster Gomezius tenent quam pluri- mi, ut videri potest apud referendos statim: verumtamen majoris distinctionis gratia sic procedo, & quatenus ad transmisarium ex capite suis, dico, quod debet præferri; quia cum suis, & ejus effectus non tollatur per substitutum vulgare, ut jam diximus hoc cap. inde est ut transmisum ex hoc capite potentior sit substitutione vulgari, eamque excludat, ut latius explicant Duacenus in commentariis ad hunc titulum, Petrus Gregor. in syntagma. lib. 42. cap. 13. Sarmiento in l. si filius heres. ff. de liberis & postib[us], Cevallos q. 203. num. 6. Pichardus in principio, Institut. hoc tit. numero 36. & Melius in relect. ad hunc titulum, capite 11. ex num. 12. usque ad 21. Spino in speculo. glos. 33. ex numero 91. Molina de iustit. tom. 1. disputatione 183. numero undecimo. Fusarius de substitutionibus quest. 46.

Iam transmisionem jure sanguinis potenterem esse vulgari substitutione, probant Corrasius in l. post additam, Cod. de imparberum & aliis, num. 37. Orosius in l. si arrogator, numero 134. ff. de adoptionibus. Cancerius variæ. 3. part. cap. 21. Cevallos quest. 206. num. 5. Pichard. ex num. 21. usque ad fin. dicto cap. 11. & D. Joseph. Vela, dissertatione 1. Hispanus, num. 105. Qui latè & optimè explicant text. in l. unica, Cod. de his qui ante aperas tabulas, an scilicet habeas locum tam ex testamento quam ab intestato, & an in transmisione ad ascendentes, & alia, eos vide & Molinam supra, & Fusarius de substitutionibus q. 47.

Circa transmisionem autem ex capite juris deliberandi, licet quam plurimi teneant poten-

torem esse substitutionem, ut potest manifesta testatoris voluntate fundatum, ut ex multis probarunt Paulus Leonius in hoc tral. numer. 147. Politus eodem tract. questione 44. Zafius in eadem materia, verbo. Tertia species. Connanus lib. 10. commentatorum, cap. 7. num. 6. Corrasius in l. post additam, num. 41. Cod. de imparberum, & aliis & alios referens Pichardus cap. 11. ex n. 50. usque ad finem. Contraria tamen opinione defendunt alij plures non inferioris auctoritatis, prout sunt Petrus Gregor. in syntagma. lib. 42. cap. 13. Duacenus in commentariis ad hunc titulum, Gregorius Lopez in l. 2. tit. 2. part. 6. glo. 6. & communem dicit Durandus de arte testandi, titul. 5. cantel. 1. & novissime D. Joseph. Vela, dict. dissertatione Hispanus, 11. ex num. 111. quem omnino vides, & Molinam supra, & Fusarius de substitutionibus, q. 48. & Salgadom in labyrinth. par. 2. cap. 25. num. 106. & Cost. in cap. s. pater, verb. Interdum, num. 35. ubi an vulgaris in legis impedit transmisionem?

Ad num. 26. ibi: Item quoan a jus substitutionis potenteris sit iure accrescendi.

Vulgare substitutionem, ut hic dicitur iuri accrescendi præferti, cum magis enixa & expressa defuncti nitatur voluntate, ut eruditè considerat Suarez in presenti, docent Tiraquellus, glossa 5. post leges conubiales, numero 62. Surdis decisione 152. Cevallos questione 832. & alij ferè infiniti relati à Cardofo in tractatu de iure accrescendi, illatione 34. Donellus libr. 7. commentator. cap. 12. & ibi Osualdius litera E. Duacenus in materia juris accrescendi, lib. 2. cap. 16. Surdis de alimento, titulo secund. questione 15. numero 220. ubi alios refert Mantica de conjecturis ultimarum voluntat. libro quart. titulo 31. numero 14. & 15. & titulo 12. ubi ampliat, & limitat, Gutierrez in repetitione leg. unica, Codic. quando non potenterum partes, ex numero 42. Spino, in speculo, glossa 21. principali, numero undecimo. Menochius, de presumptione libro 4. presumptio 87. qui plures ampliations, & limitations, & declaraciones adducit, Bernardus Diaz regular. 715. Socynus regula 479. & Fusarius de substitutione questione 53. latissime Latreca decisione 61. ex numero 17. & decisione 96. numero 12. Cancerius 3. parte capite 22. numero 228. ubi de substitutione inuili, Gregorius Lopez lib. 18. titulo 6. parte 6. glossa undecima. Pichardus in paragrapho & plures, Institut. de vulgaris, numero septim. & sequent. Molina de iustitia, tom. 1. disput. 183.

Ibi: ex quo singulariter, &c.

Quatenus noster Gomezius docet, etiam tacitam vulgarem, comprehensam in pupillari expresa, vincere jus accrescendi, laudat cum Gutierrez in dicti repetitione l. unica, Cod. quando non potenterum partes, &c. num. 43. Menochius lib. 4. dict. presumptione 87. numero 5. Mantica dictio tit. 12. num. 17. Bernardus Diaz dict. regul. 715. Socynus etiam dicta regula. 479. Gregor. dicta glos. 11. Et ampliat idemmet Gutierrez supra numero 46. etiam si substitutio sit inutilis; fecit si nulla: quod etiam probant Politus s. de substitutionibus, numer. 23. & multos referens Menoch. dict. presumptione 87. num. 3. Mantica dictio titul. 12. numero 18. quem vide, Bernard. Diaz, & Socynus supra, Surdis decisione 52. n. 19. & 47. ampliat iterum ipse Gutierrez, etiam si volens venire per jus accrescendi est filius testatoris: cum video, & Gratianum discepcionem cap.

accrescendi, illat. 34. ex num. 10.

Ibi: Ex quo rex uero notatur, &c.

Eriam substitutionem vulgarem factam in uno casu individuo, & specifico, continere tacitam pupillarem (ut noster docet) etiam in alio casu non expressio, ad quem vulgaris extenditur; tenent præter cum, ab coequo laudatos, Cralus §. subst. quest. 11. num. 2. Covarruv. in c. Raynatus, §. 4. num. 6. & plus referens Menoch. lib. 4. presumpt. 39. n. 13. & alij relati per Intrigiolum de subst. centuria 1. quest. 40. & Fusar. de subst. quest. 28. num. 2. quem vide per totam quest.

Ad num. 29. ibi: An ius substitutionis vulgaris 39 translat. ad heredes, &c.

Hoc jus non esse transitorium ad heredes, ut noster resolvit, docent Alexand. consil. 16. n. 3. volum. 3. Vivius comm. opinion. verb. Substitutionis moriens: Covarruv. in cap. Raynatus, §. 5. n. 5. Tusch. lit. S. consil. 833. ubi latissime declarat, ampliat, & restringit, Menoch. lib. 4. presumpt. 43. n. 14. Anton. Gabr. comm. opinion. tit. de heredib. in hiscen. consil. 2. ex n. 12. & per totam, ubi multas limitationes congredi, Gutierrez in repetitione Lanicæ, Cod. quando non potenterum partes, num. 49. Pichard. in relect. ad tit. ff. de acquir. hereditate, c. 29. numero 51. omnino videndum Castro de annos civilibus, notabilis 12.

Substitutio autem unita cum iure accrescendi, quod transmittatur ad heredes, docent Cephalus consil. 16. lib. 1. n. 33. & cum & alios referens, ita resolvit Rota apud Farinacium decis. 463. 8. part. Notarum operum, ex text. in l. si ex plurib. ff. de suis, & legit. hered. de quo vide Cujacium lib. 12. obser. cap. 11. & Anton. Gabr. spira.

Ad num. 30. ibi: Sed his non obstantibus ego in teneo contrarium sententiam, &c.

Quod substitutione pupillari facta cum limitatione, vel sine ea, vel usque ad certum tempus, semper duret vulgaris tacita in ea comprehendenda, ut hic resolvitur; tenent Menoch. lib. 4. presumpt. 43. numero 5. & 19. Covarruv. in cap. Raynatus, §. 5. num. 5. & alij plures ab eis relat. maximè à Menoch. dict. tit. num. 19. Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 5. tit. 3. n. 18. & 21. & melius tit. 6. ex num. 2. ubi latissime respondet contrariis, & in casu pupillaris exprimitur per adventum pubertatis, quod adhac duret vulgaris, docet Cevallos quest. 753. & 751. & sic opinio nostri Gomezii sequenda est, & eam tenet Molina de iustitia tom. prim. disput. 184. num. 26. licet aliqui distinguant a substitutione pupillaris facta fuerit sine temporis præfinitione, vel cum eas ut primo casu duret vulgaris tacita, licet finitur pupillaris, fecit in secundo, ut videbitur est per Cevallos questione 751. num. 10. & sequent. qui eas amplectitur. Et quamvis in omnibus casibus hujus questionis cum Bartol. translat. Gregor. Lopez in leg. 2. tit. 5. part. 6. glossa finali, Sed non recte.

Ibi: Ex quibus infero quod si filius impubes, &c.

Pupillo decedente, vel effecto pubere in vita patris, adhuc conservari tacitam vulgarem contentam in pupillari, ut hic docetur, probant præter allegatos Menchaca de successionum progressu, 1. parte, lib. 3. §. 2. r. numero 242. Cevallos questione 106. & 751. ex numero 4. Mantica de conjecturis, dicto titulo 6. lib. 5. ex numero 11. ubi latè disputat Alvarado de conjecturata mente defuncti, lib. 2. cap. 2. §. 1. numero 2. I. ubi

ubi rem explicat, & alij plures relati, & sequentiæ à Fusario in tractatu de substitutionibus quæstio[n]e 23. numero 4. qui omnes dictam resolutiō[n]em probant, distinguunt quævis noster Gomezius in fine hujus numeri, an pater decelerit ex intervallo, vel non, & Castillo in l. 31. Tauri, verb. Pupillar. & quævis contrarium reneant plures relati, & sequuti à Gregor. in dict. 2. tit. 5. part. 6.

Ex eisdem fere rationibus, licet filius emancipetur per patrem, & sic cesseret pupillaris, adhuc tamen remanet vulgaris tacita; ut cum multis communem assertum probat Cevallos qu. 752. & latissime Manticæ de conjecturis, d. lib. 5. tit. 13. & seqq.

Item addit, quod finit[ur] pupillari per captivitatem filij, non finit[ur] vulgaris tacita, ut ait Gregorius in l. 10. tit. 5. part. 3. gloss. 3. De his omnibus vide quæ diximus supræ, in annotationibus ad numerum 6. & Coflam in cap. si pater, 2. p. verb. Testatore mortuo, num. 2. & per votum, ubi alia plura cumulat.

41 Ad numerum 31. ibi. Sed his non obstantibus, &c.

Quod substitutione pupillaris inutilis contineat vulgarem tacitam, ut his resolvitur, defendunt Menochius de presumptionibus, lib. 4. presumptione 55. numero 6. Manticæ de conjecturis ultimæ. volunt. lib. 5. tit. 3. num. 2. & seqq. Castillo in l. 1. Tauri, verb. Pupillar. Covarruv. in cap. Raynarius, §. 3. numero 5. verba. Undecimo, & versic. Ex quibus in resolutiō[n]e, qui latissime rem dispensant, & multos Doctores pro hac parte congerunt, Gregor. Lopez in l. 5. tit. 5. part. 6. glossa 2. vide etiam Alvarad. de conjecturis ante defuncti, lib. 2. cap. 2. §. 1. num. 26. & plures referentem Fusarium de substitutionibus, qu. 24. num. 5. & per totam, ubi plures declarationes & ampliations adducit, Gutierrez in l. unica, Cod. quando non poterimus partes, &c. num. 46. & vide etiam citatos supræ in annotationibus ad numerum 26. verbi. Et ampliat idem Gutierrez, qui scilicet Doctores in aliquibus disserunt à nostro Gomezio.

42 Ad numerum 32. ibid: Primum per textum notabilis, &c.

De intellectu hujus legis præter allegatos à Soarez his, videtur Mench. de successione creatione, §. decimo, num. 414. Corral. in l. si testamento, num. 10. Cod. de impuberum, & aliis, Duarenus hoc titulo, cap. 14. Coflam in cap. si pater, de testamento, lib. 16. part. verb. Habens, Cujacum lib. 2. ad Africanum in l. si mater, Conuanum lib. 10. commen. cap. finali, Petrum Gregor. in synagm. lib. 42. cap. 12. ex num. 18. Spino specul. testam. glossa 23. princip. n. 11. & latissime Pichard. in princip. Infrist. de pupil. ex 343. & maximè n. 5. & seqq. usque ad 58.

Ibi: Ex quo generice collige, &c.

Quod actus etiam nullus, & invalidus deminet voluntatem defuncti, ut hic dicitur, latè prosequuntur Menochius, & fere infiniti ab eo allegati, lib. 4. presump. 15. & 127. ubi plures casus distinguunt, Surdus deci. 1. 5. 1. n. 8. Burgos de Paz in l. 3. Tauri, 5. part. num. 1388. Valasc. confut. 61. ex num. 15. & vide omnino Barbol. in l. si cum dotem, ff. soluto mate. ex num. 21. & Tirael. in retrah. linagier. §. 26. gloss. 1. ex numero 5. Barbolam in collectanea ad 1. 26. Cod. familiæ herciscunde.

43 Ad num. 33. ibi. Item quero an substitutione vulgaris exparet, &c.

Tunc, & Seius heredes non erunt; vel si nec Tauri, nec Seius, vel si eterne heres non erit, &c. Gratianus disceptation. cap. 288. late Menochius de presumptionibus, lib. 4. presumption. 87. num. 12. & 13. Gregorius in l. 4. tit. 5. part. 6. gloss. 2. & iterum l. 14. eodem ist. gloss. 4. ubi agit de fidicommissio relicto post mortem plurium, Antonius Gabriel tit. de substitutione conclus. 1. numero 19. ubi multos refert, & per totam conclusionem multa cumulat, & conclusion. 3. agit de pupillari facta dubius impuberibus, & conclusion. 4. per totam, & latissime Tuscius conclus. 83. 5. lib. 5. per totam, ubi etiam agit de pupillari, & fidicommissariis, & Larrea decis. 6. 1. num. 1. & 33. & decis. 1. 4. num. 3. & in pupillari, duas communes contrarias adducit Cevallos, quæst. 6. 15. & latè Pichard. transiens cum resolutione Bartol. sequitur à nostro Gom. & eum defendens in relect. hujus tit. cap. 1. & in relect. ff. de acquir. hered. cap. 12. & in §. & plures, Inst. de vulgaris, ubi distinguunt etiam, an substitutione fiat copulativa, & an distributiva? vide eum: qui num. 10. ibidem explicat text. in l. quæst. Cod. de impuberum, & aliis: Osualdus ad Donellum lib. 6. cap. 26. Alvarado de conjecturata mente defuncti, lib. 4. cap. 1. num. 13. & vide ad hoc eundem Gomezio infra, cap. 5. num. 21. & latissime Fusarium in tractatu de substitutione, q. 14.

Quando autem appositus est clausula, & cuiilibet eorum. Vide Barbolam in tractatu de dictionibus, diction. 320. num. 8. & quid si dicatur. Si aliquis, &c. idem Barbolam dict. 22.

Ibi: Limita tamen præterquam si pia causa efficit substituta, &c.

Addit Tuscius conclus. 322. lib. 5. n. 9. & per totam, ubi plura cumulat privilegia pia causa substitute, Manicæ de conject. lib. 5. tit. 15. n. 3. 8. & vide omnino Fusari. supr. d. 9. 3. num. 20. & vide etiam de jure Romanorum: Item etiam de jure Canonico: Item etiam de jure regio, textus est in l. 2. & quasi per totum, infra isto tit. de vulgaris, & pupil. textus in l. 2. & in l. quæst. & in l. precibus, C. de impub. & aliis subfict. text. in §. 1. & per totum, Inst. de pupill. subfict. text. in c. si pater de testamento, lib. 6. text. in l. 5. 6. part. text. de jure novo annot. leg. 3. in legibus Tauri, 2. i. quo casu b. pupillaris artas dicitur in maleficio uisque ad 14. annum & in feminina usque ad 12. sicut est in omnibus aliis eorum dispositionibus, ut matrimonio, testamento, tutela, & similibus, præterquam in aliis: nam si reliquænt alieui minori alimenta usque ad tempus pubertatis, intelliguntur in maleficio usque ad 18. annos, in femininis vero usque ad 14. textus est singularis in jure l. Atela, & verba, corde, ff. de alim. & cib. leg. & ibi notat, & commendat Bart. & communiter Doctor Roder. Suar. in repet. l. quoniam in prioribus, Cod. de inofficio. test. 12. fol. 3. col. sed in sermone vulgaris posset illi textus verificari & exemplificari, nisi dicas, quod testator legavit alimenta, quo usque efficit major, vel majoris artas, vel habet perfectam & integrum etatem.

C A P U T I V.

De substitutione pupillari.

S U M M A R I A.

- 1 Substitutione pupillaris qualiter fiat, & usque ad quod tempus duret.
- 2 Que requirantur ad validitatem substitutionis pupillaris pro forma.

Ant. Gomez. Variarum Resol. Tom. I.

- 3 Substitutione pupillaris qualiter possit fieri filio exhereditato.
- 4 Substitutione pupillaris facta filio præterito, vel exhereditato sine causa, an valeat.
- 5 Se statu cœatur ut minor 25 annis non possit testari, an poterit pater pro eo.
- 6 Substitutione pupillaris tantilliter facta, an comprehendat fidicommissiarum.
- 7 Substitutione pupillaris an excludat matrem etiam a legitima.
- 8 Substitutione pupillaris tacit & comprehensa in expressa vulgaris, an excludat matrem in legitima.
- 9 Quod contraria substitutione vulgaris tacita, in expressa pupillari contenta, matrem excludat.
- 10 Quod si constat de voluntate testatoris, an tacita substitutione matrem excludat.
- 11 Substitutione tacita substitutione, an excludat matrem, que transiit ad secundâ vora.
- 12 Pater an possit gravare substitutionem pupillarem, vel venientes ab intercessione, qui debent filio succedere si in pupillari artas decedat.
- 13 Substitutione pupillareriter in una re admittitur ad omnia bona pupilli.
- 14 Substitutione facta si sit per hoc verba: Si filius meus impubes decedat, an censeatur pupillaris, vel compendiosa.
- 15 Jus & spes substitutionis pupillaris an transcat ad heredes.

ALIA est substitutione pupillaris; & est illa, k quam pater facit filio impuberis, dicendo: Si filius meus infra pupillarem etatem decedat, substitutione Titum, quo casu, verificata conditione, admittitur substitutionis: Primum a de jure & confuetudine Lacedemoniorum: Item de jure civili Romanorum: Item etiam de jure Canonico: Item etiam de jure regio, textus est in l. 2. & quasi per totum, infra isto tit. de vulgaris, & pupil. textus in l. 2. & in l. quæst. & in l. precibus, C. de impub. & aliis subfict. text. in §. 1. & per totum, Inst. de pupill. subfict. text. in c. si pater de testamento, lib. 6. text. in l. 5. 6. part. text. de jure novo annot. leg. 3. in legibus Tauri, 2. i. quo casu b. pupillaris artas dicitur in maleficio uisque ad 14. annum & in feminina usque ad 12. sicut est in omnibus aliis eorum dispositionibus, ut matrimonio, testamento, tutela, & similibus, præterquam in aliis: nam si reliquænt alieui minori alimenta usque ad tempus pubertatis, intelliguntur in maleficio usque ad 18. annos, in femininis vero usque ad 14. textus est singularis in jure l. Atela, & verba, corde, ff. de alim. & cib. leg. & ibi notat, & commendat Bart. & communiter Doctor Roder. Suar. in repet. l. quoniam in prioribus, Cod. de inofficio. test. 12. fol. 3. col. sed in sermone vulgaris posset illi textus verificari & exemplificari, nisi dicas, quod testator legavit alimenta, quo usque efficit major, vel majoris artas, vel habet perfectam & integrum etatem.

Pro cuius forma & validitate requiruntur sex principia requisita. Primum, quod ille cui fit substitutione, sit filius, nepos, vel descendens. Secundum, quod sit in postestate. Tertiò, quod sit impubes. Quartò, quod sit institutus, vel legitimè exhereditatus. Quinto, quod post mortem testatoris efficiatur sui juris, & non sit recasurus in potestam alterius. Sextò, quod audeatur hereditas ex testamento paterno, & in effectu: ista omnia resolutiæ probant text. l. 2. infra isto titul. & predicta jura superius adducta. Ex quibus infero generaliter,